

Projektbeskrivelse Videnproducerende skoler

Projektet videnproducerende skoler er et fælles skoleudviklingsprojekt mellem 8 kommuner; Frederikshavn, Gladsaxe, Hjørring, Randers, Sønderborg, Vejen, Viborg og Aalborg – med deltagelse af ca. 2 skoler pr. kommune og 1 vejledernetværk i Sønderborg. Endvidere deltager UCN med henblik på at opsamle viden. Projektet startede i foråret 2015 og løber til efteråret 2018.

Projektets begrundelse: Fra evidensbaseret praksis til praksisbaseret evidens

At være videnproducerende indebærer et brud med den tilgang, skolen hidtil har haft til at indhente viden. I projektet skelnes mellem tre måder for skoler og professionelle at forstå og tilgå viden på: *Den traditionsbårne, den videnforbrugende og den videnproducerende*. I enhver organisation er alle 3 tilgange repræsenteret, men projektet vil sætte fokus på og forøge *den videnproducerende tilgang* og undersøge effekten af, at denne tilgang dominerer i en organisation samt hvilke rammer og processer, der stimulerer *den videnproducerende tilgang*.

Den traditionsbårne tilgang består i at gøre mere af det, der allerede gøres. Traditioner virker, når opgaven og målgruppen er den samme, som da traditionerne blev udviklet. Men tilgangen er tilsvarende dårlig, hvis målgruppe, succeskriterier, samfund mm. ændrer sig.

Den videnforbrugende tilgang er knyttet til allerede fremstillet viden. Når vi hører, at vi bør arbejde "evidensbaseret" ligger der implicit en forventning om, at vi henter den nyeste viden derfra, hvor denne viden findes oplagret, for derefter at bruge denne viden i vores arbejde. Det er en mulighed, når denne viden er lavet og tilgængelig og overførbart til egen praksis. Udfordringen er, at der ikke altid findes aktuel viden på alle områder i en form, der kan hentes direkte fra hylderne, og at den viden der findes ikke nødvendigvis er overførbart til den givne praksis.

Den traditionsbårne og videnforbrugende tilgang til opgaveløsning er den dominerende tilgang i alle organisationer, når de står med nye opgaver. Projektet *Videnproducerende skoler* bygger på den antagelse, at disse to tilgange ikke er tilstrækkelige i den foreliggende situation eller som kultur på skolerne på langt sigt.

Som alternativ bygger projektet på en *videnproducerende* tilgang, hvor medarbejderne og lederne på skolen selv tager en aktiv og systematisk tilgang til at udvikle den viden, der er brug for – udvikle, afprøve og evaluere samt har fælles faglige drøftelser med udgangspunkt i både erfaringer og forskningsbaseret viden.

Projektets ide: Skolen som videnproducerende organisation

For at kunne indfri folkeskolereformens mål er det nødvendigt, at medarbejdere i folkeskolen kan anvende både forskningsbaseret viden og ikke mindst andre kolleger/fagfællers viden og erfaring på nye måder i løsning af kerneopgaven: elevernes læring og trivsel.

Vi ved fra forskningen, at det er svært for lærere og pædagoger, hvorfor dette projekt netop sætter fokus på, hvordan disse processer kan ske.

At se skolen som en videnproducerende organisation indebærer blandt andet, at:

- Skolerne er aktive i at skabe viden om god praksis
- Der tages udgangspunkt i, at den viden som skolerne har og får brug for:
 - enten *allerede findes på skolerne* eller *findes andre steder*, men først bliver anvendelig, når den afprøves i praksis og evalueres
 - eller *bør udvikles på skolerne*.
- Man arbejder ud fra idéen om, at man er bedre forberedt til at adaptere andres viden, når man selv har produceret og formidlet sin egen viden
- Den enkelte medarbejder er nysgerrig på og undersøger effekten af sin egen praksis

Videnproduktion er midlet til at skabe synlighed og klarhed om, *hvad* eleverne lærer, og *hvordan* denne læring skabes. Forskning viser, at videnproduktion bidrager positivt både til øget effekt for eleven, stolthed hos medarbejderen og dennes oplevelse af tilknytning til organisationen. Samtidig vil udvikling af videnproducerende kultur arbejde direkte med skolereformens mål om at styrke tilliden og trivlsen i folkeskolen bl.a. gennem respekt for professionel viden og praksis.

Projektets mål

Projektet fokuserer på opbygning af kapacitet i de deltagende organisationer gennem kompetenceudvikling af medarbejdere i videnproduktion.

Projektet skal først og fremmest skabe værdi på de enkelte skoler i forhold til lokale udfordringer og lokale politiske mål.

Projektets mål er:

- **At udvikle viden om videnproduktion i hverdagen**
I egen praksis – opleve og registrere forbedringer
- **At udvikle viden om videnproducerende skoler**
Udvikling, fastholdelse, spredning, forankring
- **At udvikle viden om medarbejder- og lederkompetencer, der understøtter videnproduktion**
Både uformelle og formelle processer

Projektet arbejder på 3 forskellige niveauer.

- Medarbejderniveau

Medarbejderne på den enkelte deltagende skole vil blive involveret i meningsfulde processer med kolleger i teams, der har fokus på at udvikle og kvalificere viden om elevernes læring og trivsel. De lokale processer vil finde sted som en del af møder i fagteam, årgangsteam, vejledernetværk o.lign. Erfaringer fra Aalborg Kommune, som har arbejdet med videnproduktion siden sept. 2014, viser at medarbejderne motiveres af at kunne udfylde team-møder, med didaktiske og pædagogiske samtaler om den udviklede viden. Medarbejderne motiveres ligeledes af den systematik og struktur, som er nødvendig for at fastholde den producerede viden, da skriftliggørelse af overvejelser, planer og evaluering giver et langt bedre grundlag for en værdifuld samtale og gør den udviklede viden egnet til spredning. Det forventes

derfor, at de deltagende medarbejdere vil være højt motiverede for at fastholde den udviklede videnproducerende praksis i deres team-samarbejde.

- **Ledelsesniveau / skoleniveau**

På den enkelte skole skal ledelsen udvikle og stimulere videnproducerende kultur på skolen, hvilket opbygger ledelseskapaleteten og sikrer forankring i organisationen, og samtidig fokuserer på at ledelsen er central ift. medarbejdernes pædagogiske og didaktiske udvikling.

- **Forvaltningsniveau / organisationsniveau**

I den samlede organisation udvikles viden om rammer og strukturer, der stimulerer og udvikler videnproduktion på bedst mulig vis.

Projektet fokuserer altså på medarbejderkompetencer - og adfærd, på lederkompetencer og -adfærd og på de organisatoriske rammer, der skal til for at medarbejdere og ledere kan lykkes – og skaber dermed grundlag for at de positive erfaringer fra projektet kan videreføres på alle niveauer i organisationen.

Projektets metode

Deltagerne i projektet vil komme til at arbejde med videnproducerende metoder inden for to overordnede tilgange:

- **Prøvehandlinger og prototyper**, som trækker på principper fra aktionslæring, hvor man bliver nysgerrig på en situation i sin praksis, som man gerne vil ændre på. Ud fra denne nysgerrighed og med sin egen viden og erfaringer samt input fra andres viden og erfaringer, planlægger man en prøvehandling, som man gennemfører og evaluerer. Den evaluerede prøvehandling diskuterer man med sit team, som måske har arbejdet med lignende situationer og gennemført egne prøvehandlinger. De samlede erfaringer med flere prøvehandlinger kan blive til en prototype, som er et velbeskrevet eksempel på vellykket og god praksis, der kan deles med andre i og uden for organisationen.
- **Positive afvigelser**, som har et mere bagudrettet perspektiv, men som trækker på elemente fra positiv psykologi. Med afsæt i nysgerrighed på egen praksis fokuserer man på at undersøge, det der havde god effekt i sin egen praksis for at kunne beskrive det og gentage det. En vellykket beskrivelse og gentagelse af god praksis bliver til en prototype, som kan deles med andre.

Projektets organisering

På skolen

Projektet skal integreres i de eksisterende strukturer (fagteams, afdelingsteams, PLC mv.) og i den daglige pædagogiske praksis.

Skolens ledelse er lokalt ansvarlig for projektets fremdrift.

I kommunen

Projektet forankres lokalt i kommunerne gennem en konsulent for at opnå bedst mulig sammenhæng til kommunernes øvrige indsatser og for at opnå lokal viden og erfaring omkring videnproduktion, som kan spredes til de øvrige skoler i kommunerne.

Overordnet

Projektet har en overordnet styregruppe samt en projektledelse. Styregruppen består af chefer fra de deltagende kommuner. Projektledelsen består af projektleder og projektsekretær. Konsulent Andreas Granhof Juhl tilknyttes projektet som projektleder for at tilføre viden om videnproduktion til både involveringsdag og videnlaboratorier samt øge videndeling på tværs af kommuner gennem styregruppen.

Aktiviteter

Modningsfase

Projektets aktiviteter i skoleåret 2015/16

Styregruppemøder: Her mødes direktører og chefer omkring formålet med projektet, projektets overordnede design og strategiske beslutninger.

Involveringsdag: Her mødes alle deltagende skoler med repræsentation af både ledere og medarbejdere / vejledere.

Fælles konsulentdag: Her mødes kommunale konsulenter med projektledelsen og medarbejdere fra UC'erne med henblik på at definere følgeevalueringen og videndeling om de kommende lokale processer

Projektfase

Projektets aktiviteter i skoleåret 2016/17

Kickoff for alle skoler: Her igangsættes projektet lokalt med support fra forvaltningerne og evt. ekstern support. Intro til projektets ide og form, herunder begrebet videnproduktion med prøvehandling og prototyper samt forventninger om deling af prototyper på det fælles site (digital swop).

Lokale workshop: Her er der fokus på de lokale pædagogiske udfordringer eller lokale mål med udgangspunkt i konkret data med support fra lokale konsulenter. Der udarbejdes prøvehandling og prototyper.

Videnlaboratorier: Her mødes udvalgte medarbejdere på tværs af kommunerne med projektledelsen, de kommunale konsulenter og medarbejdere fra UC'erne, faciliteret af projektledelse. Der vil være 3 møder a 4 timer.

Projektets aktiviteter i skoleåret 2017/18

Fælles prototypedag: Her deltager alle medarbejdere fra alle deltagende skoler til en fælles videndelingsdag, hvor alle byder ind med konkret udviklet viden om den pædagogiske praksis og viden og erfaringer om at udvikle videnproducerende organisationer.

Skoleswop: Skolernes medarbejdere deltager i hinandens praksis på tværs af kommunerne med udgangspunkt i prototyper fra den fælles prototypedag.

Lokale workshop: Her er der fokus på de lokale pædagogiske udfordringer eller lokale mål med udgangspunkt i konkret data med support fra lokale konsulenter. Der udarbejdes prøvehandling og prototyper.

Videnlaboratorier: Her mødes udvalgte medarbejdere på tværs af kommunerne med projektledelsen, de kommunale konsulenter og medarbejdere fra UC'erne, faciliteret af projektledelse. Der vil være 3 møder a 4 timer.

Projektets aktiviteter i skoleåret (efterår) 2018/19

Formidlingskonference: Her deltager udvalgte medarbejder og eksterne parter inviteres til en stor national formidlingskonference med fokus på formidling af udviklet viden.

Lokale forankrings- og spredningsprocesser: Den enkelte kommune iværksætter egne processer i forhold til de lokale forankringsbehov.

Opsamling af viden

Fælles opsamling af viden skabes gennem UCN's deltagelse med det formål at frembringe viden om videnproduktion i henhold til de 3 målsætninger. Grundlaget for opsamling af viden udvikles i samarbejde mellem kommunale konsulenter, medarbejdere fra UCN og projektledelsen.

Tidsplan – fælles møder / events i foråret 2016 og i skoleåret 2016/17

Torsdag d. 12.5 kl. 12.00-16.00 på Skoleforvaltningen i Aalborg

Involveringsdag for udvalgte nøglemedarbejdere og ledelsesrepræsentanter fra skolerne samt kommunale konsulenter (max. på 10 deltagere pr. kommune).

Målet er at gøre skolerne klar til at gå i gang med projektet og til at dele viden/prototyper med hinanden.

Mandag d. 13.6 kl. 11.30-15.30 på Skoleforvaltningen i Aalborg

Møde for kommunale konsulenter og medarbejdere fra UCN.

Målet er at få fælles grundlag for opstart på skolerne i august 2016 og danne netværk samt at etablere grundlaget for følgeevalueringen (viden om videnproduktion), som bliver UCN's opgave.

August 2016 (og resten af efteråret 2016)

Kick-off arrangementer i hver kommune, som starter på processen på alle skoler/i netværk. Den enkelte kommune er selv ansvarlig for processen med egne skoler/netværk.

Målet er at introducere alle medarbejdere til videnproduktion. Efter kick-off arrangementet arbejder de involverede medarbejdere med 2-3 aktionslærings-cykluser i løbet af efteråret 2016. De kommunale konsulenter støtter processen lokalt gennem deltagelse på team-møder, hvor der arbejdes med videnproduktion.

I foråret 2017 gennemføres nye aktionslærings-cykluser efter samme model som i efteråret 2016.

Mandag d. 24.10 2016 kl. 11.00 – 15.00

Videnlaboratorie, hvor udvalgte medarbejdere og ledere fra de deltagende skoler/netværk mødes med de kommunale konsulenter og medarbejdere fra UCN. Målet er at kvalificere processer og videndeling samt validere den indsamlede viden om videnproduktion.

Fredag d. 10.3 2017 kl. 11.00 – 15.00

Videnlaboratorie, hvor udvalgte medarbejdere og ledere fra de deltagende skoler/netværk mødes med de kommunale konsulenter og medarbejdere fra UCN. Målet er at kvalificere processer og videndeling samt validere den indsamlede viden om videnproduktion.

Fredag d. 2.6 2017 kl. 11.00 – 15.00

Videnlaboratorie, hvor udvalgte medarbejdere og ledere fra de deltagende skoler/netværk mødes med de kommunale konsulenter og medarbejdere fra UCN. Målet er at kvalificere processer og videndeling samt validere den indsamlede viden om videnproduktion.